

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ไฮเต็ล
๑๕ ก.พ. ๕๔

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ไฮเต็ล ๑๕ ก.พ. ๕๔

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

พระนอนที่วัดใหญ่ไชยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และ คณะวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากกลุ่มศึกษาธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดย นายแพทย์อาคม และ คุณจิราภรณ์ ภิรมย์พานิช พลอากาศตรีหญิงกาญจนา และ รองศาสตราจารย์สงบ เชื้อทอง ให้ไปสนทนาธรรม ที่โรงแรมอยุธยาแกรนด์ไฮเต็ล เมื่อ วันที่ ๑๕-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา

ครั้งนี้ นอกจากจะเป็น
ณ กาลครั้งหนึ่ง ของทุกๆ ท่าน
ในวันนั้นแล้ว สำหรับข้าพเจ้า
ณ กาลครั้งนี้ เป็นกาละที่แสน
ประเสริฐที่สุดอีกครั้งหนึ่งของ
ชีวิต ในจังหวัดที่ข้าพเจ้าเคยเริ่ม
ชีวิตการทำงานครั้งแรกของ
ข้าพเจ้าเมื่อยี่สิบกว่าปีก่อน...
พระนครศรีอยุธยา ซึ่งแม้ว่าจะ
เป็นที่ทำให้ชีวิตของข้าพเจ้า
เป็นปีกแผ่นมาจนวันนี้ได้ แต่ก็
ไม่ประเสริฐเท่ากับการที่ได้
กลับมาในสถานที่นี้อีกครั้ง
พร้อมกับการได้ฟังพระธรรมโดย
ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน-
เขตต์ ผู้ที่มีพระคุณล้นเหลือ ไม่
แต่กับข้าพเจ้าแต่กับทุกๆ ท่าน
ที่ได้รับความเมตตาจากท่าน
อาจารย์โดยเสมอภาคกัน

www.dhammadhome.com

๔. พหุการสูตร

ว่าด้วยผู้มีอุปการะมาก ๓ จำพวก

[๔๖๓] ดูก่อนนิกะทั้งหลาย บุคคล (อาจารย์) ๓ นี้ เป็นผู้มีอุปการะมากแก่บุคคล (ศิษย์) บุคคล (อาจารย์) ๓ นี้คือใคร คือ บุคคล (ศิษย์) อาศัยบุคคล (อาจารย์) ไດ จึงได้ถึงพระพุทธเจ้า...พระธรรม...พระสงฆ์เป็นสรณะบุคคล (อาจารย์) นี้ เป็นผู้มีอุปการะมากแก่บุคคล (ศิษย์) นี้

พระสูตรต้นปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๓ - หน้าที ๗๘

www.dhammadhome.com

เนื้อหาการสนทนาธรรมในวันนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดกุศลปีติมากครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้ารู้สึกได้ถึง ความเมตตาอันไม่มีประมาณของท่านอาจารย์ต่อทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อคณะผู้ศึกษาธรรม พระนครศรีอยุธยาที่เชิญท่านมาสนทนาธรรม ซึ่งท่านจะได้เห็นว่า การสนทนาในครั้งนี้ มีความต่างที่น่าสนใจจากครั้งอื่นๆ จากคำถามที่คุณหม่ออาคมได้เรียนสนทนา และเล่าประสบการณ์การศึกษาธรรมะของท่านให้ท่านอาจารย์ฟัง และ ขอคำชี้แนะจากท่านอาจารย์นะคะ

ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ในคำบอกเล่าประสบการณ์
ของคุณหมอ จึงขออนุญาตลงข้อความที่คุณหมอได้สนทนา
ไว้โดยละเอียดพอควร อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าไม่อาจนำ
ข้อความการสนทนาทั้งหมดในวันนั้นมาแสดงได้โดย
ครบถ้วน จึงใคร่ขอโอกาสนำเสนอให้ทุกท่านได้พิจารณาแต่
เพียงสังเขปเท่านั้น และหวังว่าทุกท่านจะได้ฟังการสนทนา
ในวันนั้น โดยครบถ้วน ในโอกาสต่อไปนะคะ

รศ.สงบ : กราบเรียนท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิ
ศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา กราบเรียนท่านพลเอกสพรั่ง
กัลยาณมิตร กรรมการมูลนิธิฯ สหายธรรมทุกท่านครับ พระพุทธ
เจ้าเปรียบประดุจพระอาทิตย์พระธรรมเปรียบประดุจแสงอาทิตย์
ขณะนี้ พระพุทธเจ้าทรงปรินิพพานแล้ว แต่แสงแห่งพระอาทิตย์
คือ พระธรรม ยังอยู่ วันนี้ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
กับคณะวิทยากร ได้อัญเชิญแสงสว่างคือพระธรรม มา ณ ที่แห่ง
นี้ โรงแรมอยุธยาแกรนด์ไฮเต็ล

พระพุทธรู้เจ้าตรัสไว้ก่อนปรีนิพพานว่า "...ในกาลล่วงไปแห่งเรา ตถาคต พระธรรมวินัย จักเป็นตัวแทนของเรา..." วันนี้ได้จัดให้มีการสนทนาธรรม ประหนึ่งว่า พระพุทธรู้เจ้าเสด็จมาโปรดพวกเราทั้งหลาย ซึ่งถือว่าเป็นสิริมงคลและนิमितหมายอันดีงามยิ่ง ผู้ที่ทำให้มีโอกาสอันดีงามเช่นนี้เกิดขึ้นนั้น ก็คือ พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพอากาศ ก็ขอเชิญมา แนะนำท่านวิทยากร และแนะนำท่านสหายธรรมซึ่งเป็นเพื่อนๆ ที่อยุธยา เชิญครับ

พล.อ.ต.หญิง กาญจนา: ขอบคุณรองศาสตราจารย์สงบ เชื้อทอง สามีผู้สนับสนุน การกุศลทุกอย่าง กราบท่านอาจารย์ ท่านสพรั่ง กัลยาณมิตร สหายธรรม เพื่อนกลุ่มศึกษาธรรมอยุธยา อย่างที่ท่านอาจารย์บรรยายไว้นะคะ จริงๆ แล้ว ท่าน อาจารย์บอกไม่ต้องเอ่ยชื่อท่านก็ได้ แต่ที่ดิฉันสามารถ พูดหรือเขียนอะไร ที่มีสาระได้เพราะฟังท่านอาจารย์ บรรยายมาเกือบ ๓๐ ปี...

...มีประโยคที่ท่านอาจารย์พูด แล้วฝังอยู่ในใจเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้น ทำให้พูดคือคิดดังๆ แล้วก็คิด คือพูดในใจอย่างมีเหตุผลมากขึ้นเรื่อยๆ ก็ต้องกราบขอบพระคุณอาจารย์อยู่ตลอดเวลาที่ได้คิด หรือ ได้พูดสิ่งที่มีสาระ ท่านอาจารย์เคยพูดไว้ว่า ไม่มีใครสามารถช่วยให้ใคร สามารถพ้นจากภัยพิบัติต่างๆ ได้...

...เพราะว่าเมื่อยังมีการกระทำอกุศลกรรม ก็ต้องมีอกุศลวิบากให้เห็นแม้ว่าจะมีผู้มีเมตตาจิตช่วยเหลือด้วยปัจจัยสี่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า อาหารอะไรก็ตาม แต่สิ่งเหล่านั้น ก็จะหมดไปในไม่ช้า ผู้ช่วยให้เข้าใจพระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ เป็นมรดกแก่พุทธศาสนิกชนไม่ได้...

...ดังนั้น การให้ธรรมเป็นทาน จึงชนะการให้ทั้งปวง...ด้วยเหตุนี้ ดิฉันและคุณหมอ (อาคม) จึงจัดให้มีการสนทนาธรรมขึ้น หวังว่าจะให้เพื่อนที่เรียนหนังสือด้วยกันมา แล้วก็เพื่อนสหายธรรมที่มูลนิธิฯ ซึ่งได้ติดตามฟังท่านอาจารย์มาทุกครั้งที่มีโอกาส เพราะรู้ว่ายิ่งฟังเท่าไร ก็ยิ่งมีสิ่งไม่รู้มากขึ้นเท่านั้น เพราะพระธรรมลึกซึ้งยิ่งนัก ฟังหนแรกเข้าใจอย่างหนึ่ง ฟังต่อไปเข้าใจมากขึ้นๆ

...เพราะฉะนั้น ครั้งนี้ก็จะเป็นโอกาสที่ดี ที่ท่านอาจารย์และคณะวิทยากร เมตตาให้โอกาสเราได้ฟังพระธรรมอีกครั้ง ต่อไปก็ขอเรียนเชิญท่านอาจารย์ และถ้าผู้ใดสงสัยมีปัญหาที่จะถาม ก็ขอเชิญที่ไม่ใคร่โฟนพร้อมแนะนำตัวเองด้วยค่ะ ขอบคุณค่ะ

ท่านอาจารย์ : ได้ทราบว่ามีคำถามมากนะคะ ก็ขอเชิญค่ะ

นพ.อาคม : กราบเรียนท่านอาจารย์ จริงๆ แล้วก็อย่างที่คุณแดงได้แนะนำ นะครับว่า ได้ฟังธรรมะที่อาจารย์ออกทางสื่อทั้งหลายมานาน แต่ ว่า อย่างที่เรียนอาจารย์ว่า ฟัง ก็คือ ฟัง นะครับ ตราบใดที่เราฟัง แล้วมันไม่เข้าไปในใจ แล้วเราไม่นำไปปฏิบัติเนี่ย ก็คงได้แค่ฟัง...

...ในชีวิตที่ผ่านมา ก็ได้นำธรรมะบ้าง บางส่วน แต่ว่า ก็ไม่ได้มากมาย ก็คือว่าเมื่อไปอยู่ที่ (โรงพยาบาล) รถไฟเหาะ เกิดความ วัวเหว พุดง่าย ๆ ก็เกิดทุกข์ จากการที่เป็นแพทย์ประจำบ้าน โรงพยาบาลราชวิถี งานมากมาย เปลี่ยนไปอยู่ที่ (โรงพยาบาล) รถไฟเหาะ เป็นโรงพยาบาลสวัสดิการ ซึ่งก็เป็นโรงพยาบาลเล็กๆ แล้วก็ไม่มืงาน ก็มีความรู้สึกว่า เอ๊ะ! ชีวิตเราจะหาอะไรที่เป็น แก่นสารได้หรือจากที่นี่...

...แต่ว่า ด้วยสิ่งที่ผลักดันไป ได้ไปอยู่ที่
นั้น ก็เป็นความจำเป็น ที่เราจะต้องครอง
ชีวิตอยู่ ก็ได้ไขว่คว้า แล้วยกหา ก็ได้ไป
สะกิดใจอยู่คำหนึ่งที่ หลวงปู่ดุลย์ ตอน
นั้นได้ไปนมัสการหลวงปู่ดุลย์ หลวงปู่ดุลย์
ถามว่า มาทำไม? คำถามสั้นๆเนี่ย ก็ทำ
ให้เรากลับมาคิดว่า เอ๊ะ! เรามัวแต่ตามล่า
พระอรหันต์อยู่อย่างนั้นนะ แล้วเราจะเจอ
ตัวเองมั๊ย ก็ได้กลับมาคิดว่า หลวงปู่
เนี่ย ให้เราตามหาตัวเอง หลังจากนั้น ก็ได้
เริ่มศึกษาเข้าหาตัวเองมากขึ้น แต่ว่า
ทั้งหมดทั้งสั้นเนี่ย มันก็เป็นเพียงแต่สิ่งที่
เหมือนกับก่อนที่เรายังไม่สามารถทะลุ
ทะลวงออกไปได้...

...ในเรื่องของอภิธรรมนี้ ก็ได้ยิน ได้ฟัง
ตลอดเวลา รู้บ้าง ไม่รู้บ้าง แม้แต่ว่า อย่าง
ที่บอกว่า ถ้าเราติดตามขณะจิตเราได้เอง
เนี่ย คำว่าขณะจิตเนี่ย คืออะไร? ก็ได้ดู
ได้เห็นบ้าง เป็นบางโอกาส ได้ฟังแล้ว รู้
บ้าง ไม่รู้บ้าง เอามาทำเองบ้าง ไม่ได้ทำ
เองบ้าง สิ่งที่เราเข้าใจว่า สิ่งที่เราคิดว่ารู้ บางทีก็
ไม่รู้ นะครับ...

...อย่างที่คุณแดงว่า เมื่อฟังไปครั้งหนึ่ง เรารู้ว่า
สิ่งนี้เป็นแบบนี้ ฟังใหม่ สิ่งที่เรารู้นี้มันก็ไม่ใช
เสียแล้ว อะไอย่างนี้ถึงอยากเรียนถามอาจารย์
ว่า ในสภาพธรรมเหล่านี้ เราสามารถที่จะ "รู้สิ่ง
ที่เป็นปัจจุบัน" ด้วยกรรมวิธีการใด? นะครับ
จะตามมันได้ทันขนาดไหน? แล้วมีวิธีการ
อย่างไรบ้าง? โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนรุ่นใหม่
"ถ้ามีทางลัด" นะครับ อาจารย์ช่วยแนะนำด้วย
ขอพระคุณครับ

ท่านอาจารย์ :

คะ ก็มี "ธรรมะคิดเอง" กับ ธรรมะที่พระผู้มีพระภาคฯ ได้ทรงแสดงไว้ เพราะฉะนั้น การศึกษาธรรมะ ต้องเป็นผู้ที่ "ไม่เฝิน" แม้แต่คำว่า "พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า" ไม่ใช่บุคคลที่ ใครๆ จะเป็นได้ ถ้าเป็นผู้ที่ไม่มีปัญญา ไม่มีทางที่จะถึงการเป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้...

...เพราะฉะนั้น เมื่อพระองค์ตรัสรู้ และ ทรงแสดงพระธรรม ก็พูดถึง "สิ่งที่มีจริง" ทรงแสดงความจริง ของสิ่งที่กำลังมีจริง ในขณะนี้ ทั้งหมดเป็นสิ่งที่น่าไตร่ตรองว่า สภาพที่มีจริงในขณะนี้ "สิ่งที่กำลังปรากฏ" รู้จักหรือยัง? ถ้ายังก็คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงความจริง ของทุกสิ่งที่มีจริง...

พ.อ.นพ.กษานต์ สีตลารมย์
 นายแพทย์ผู้มีความประทับใจ
 จากการรักษาคุณบุษบงรำไพ
 ฟุ้งบุญ ณ อยุธยา พลวัฒน์
 ทราบว่า คุณบุษบงรำไพศึกษา
 ธรรมะจากท่านอาจารย์ แล้ว
 เกิดศรัทธามาก ทราบข่าวการ
 สันทนาธรรมที่อยุธยา จาก

เว็บไซต์ จึงขั้บรุดด้วยตนเอง มาฟังและร่วมสนทนาธรรม กับทั้งได้พบท่านอาจารย์เป็น
 ครั้งแรก กราบอนุโมทนาในกุศลจิตของคุณหมอ มา ณ ที่นี้ด้วยครับ

...เพราะฉะนั้น "ไม่ใช่ธรรมะคิดเอง" หรือเรา
 จะคิดว่า "เราจะรู้ได้โดยง่าย" โดยการหาวิธี
 ลัด เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องของความต้องการ
 (โลภะ) แต่ไม่ใช่เป็นเรื่องของการ "เข้าใจ"
 (ปัญญา) ว่าขณะนี้แม้มีสิ่งที่มีจริงๆ ก็ยังไม่
 รู้ "ความจริง" ของ "สิ่งนั้น"...

...ที่ใช้คำว่า "ปัจจุบัน" หมายความว่าถึงสิ่งที่
 "กำลังมีในขณะนี้" เช่น "เห็น" กำลังเห็น
 "ได้ยิน" กำลังได้ยิน "คิดนึก" กำลังคิดนึก รู้
 ความจริงของ "เห็น" รู้ความจริงของ "ได้ยิน"
 รู้ความจริงของ "คิดนึก" หรือยัง?...

...ในพระไตรปิฎก กล่าวถึงสิ่งที่มีจริงทุกอย่าง เรืองเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส คิดนึก คตินึกนี้เป็นเรื่องยาว แม้แต่ขณะที่คิด คิดด้วยความรู้สึกเป็นสุข หรือเป็นทุกข์ หรือเฉยๆ ทั้งหมดก็คือ สิ่งที่มีจริง ในชีวิตประจำวัน...

...เพราะฉะนั้น ถ้าไม่ศึกษาธรรมะโดยละเอียด ต่างคนต่างก็จะไปไหนก็ไม่ทราบ? เช่น "จะปฏิบัติ" จะปฏิบัติอะไร? เพื่ออะไร? รู้อะไร? จะสามารถรู้ สิ่งที่กำลังปรากฏ ในขณะนี้ ได้หรือเปล่า? ถ้าไม่สามารถที่จะรู้ สิ่งที่กำลังปรากฏ ในขณะนี้ หวังจะรู้อะไรที่ไม่ปรากฏ?...

...สิ่งที่หมดไปแล้ว รู้ความจริง
ไม่ได้เลย สิ่งที่ยังมาไม่ถึง ก็ยัง
ไม่รู้ว่าอะไร จะปรากฏให้รู้ แต่
ขณะนี้ มีสิ่งที่กำลังปรากฏ จริงๆ
แล้ว ถ้าไม่รู้ในขณะนี้ ก็ผ่านไป
ด้วยความไม่รู้...

...ไม่ว่าจะเป็นการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าก็
พระองค์ ผู้ที่ไม่รู้ ก็คงไม่รู้ ไปเรื่อยๆ แต่ว่าผู้รู้ เพราะได้ฟัง ก็
จะเริ่ม "เข้าใจ" สิ่งที่มีจริงๆ ในขณะนี้ ที่ใช้คำว่า "ปัจจุบัน" ต้อง
เป็นในขณะนี้...

...เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ ก็ต้องฟังอย่างละเอียด ไม่ผิวเผิน
เช่น ธรรมะ "ฟังธรรมะ" ไม่ใช่ "คิดธรรมะ"...

...เพราะว่า ตามความเป็นจริง แม้เป็น
"สิ่งที่ปรากฏ" ก็ไม่รู้ และ ควรที่จะเริ่มรู้หรือยัง?
เพราะเหตุว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรง
ตรัสรู้ ความจริงในขณะนี้ ค่ะ...

...ไม่ใช่อยากจะรู้ หรือว่า
บรรลุนิพพานโดยไม่เข้าใจ สิ่ง
ที่มีจริง ที่กำลังปรากฏใน
ขณะนี้...

..."ทางลัด" ไม่มี เพราะ "ทาง
ลัด" เป็นเรื่อง "ไม่รู้" แต่
ความรู้ "ไม่ลัด" เพราะเหตุว่า
ขณะนี้ สิ่งที่กำลังปรากฏ ก็
ไม่รู้ เพราะฉะนั้น จะลัดโดย
วิธีไหน? ที่จะทำให้อันที่
กำลังปรากฏ....

สัพพทานิ ธมฺมทานิ ชินาติ
สัพฺพํ รสํ ธมฺมรสํ ชินาติ
สัพฺพํ รตฺติ ธมฺมรตฺติ ชินาติ
ตณฺหขโย สัพพทุกฺขํ ชินาติ.
"ธรรมทาน ย่อมชนะทานทั้งปวง,
รสแห่งธรรม ย่อมชนะรสทั้งปวง,
ความยินดีในธรรม ย่อมชนะความยินดีทั้งปวง,
ความสิ้นไปแห่งตัณหา ย่อมชนะทุกข์ทั้งปวง."

กราบอนุโมทนา ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
ท่านวิทยากร และ ขอกราบอนุโมทนา นายแพทย์อาคม คุณจิราภรณ์ ภิรมย์พานิช
ท่านพลอากาศตรีหญิงกาญจนา รองศาสตราจารย์สงบ เชื้อทอง
และทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดให้มีการสนทนาธรรมในครั้งนี้
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านที่ได้ติดตามอ่านและชมจนจบด้วยครับ

